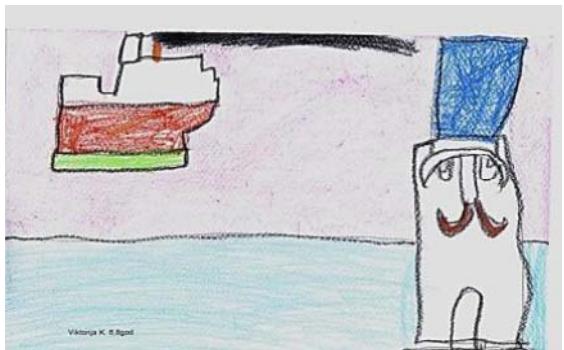

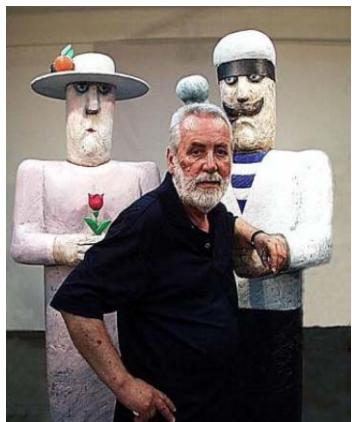
Istraživački projekt u području umjetnosti

VASKO LIPOVAC

Potaknute opusom Vaska Lipovca i njegovim djelima odlučile smo dio te umjetnosti prenijeti u dječji svijet i pokušati im približiti svijet likovne umjetnosti kroz susret s likovnim umjetničkim radovima. Htjeli smo stvoriti situacije da djeca promatraju, otkrivaju i uspostavljaju odnos s likovnim djelom Vaska Lipovca, ponajprije kroz uvođenje reprodukcije.

Djeca u skupini su se s oduševljenjem prihvatile stvaralaštva, jer jednostavnost oblika i boja ne stvara kod djece bojazan da to ne mogu napraviti. A Vasko Lipovac je kao umjetnik zadržao dječju mekoću, zaokruženost jednostavnošću i izvornu kreativnost.

Vasko Lipovac rođen je 14. lipnja 1931. godine u Kotoru. Akademiju primijenjenih umjetnosti završio je u Zagrebu 1955. Od 1967. živio je i radio u Splitu.

Izlagao je oko stotinu samostalnih i preko dvjesto skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu.

Dobitnik je brojnih nagrada za skulpturu, ilustraciju, te javne spomenike, među kojima i prve nagrade za spomenik košarkašu Draženu Petroviću 1995. i za spomenik Marku Maruliću 1998.

Vjerojatno je najpoznatiji po svojim najčešćim motivima mornara i brodova, te ciklusu skulptura "Biciklisti".

Kruno

Ciljevi projekta

- upoznati djecu s djelom i likom Vaska Lipovca,
- razvijati kod djece sposobnost likovne aprecijacije
(Aprecijacija je proces, interakcija između likovnog djela i gledatelja. Likovna aprecijacija nije samo promatranje, doživljavanje i shvaćanje likovnog djela, već i njegovo razumijevanje),
- uvodenje djece u svijet likovne umjetnosti kroz susrete s likovnim umjetničkim radovima,
- razvijati i poticati stvaralaštvo djece, snalažljivost i samostalnost.

Motivacija djece za likovne aktivnosti

Motiv pokreće pojedinca na neku djelatnost, on je pokretačka snaga koju čine kognitivni procesi, ali

mnogo više emocionalni, jer se potreba doživljava kao određeni osjećaj.

Motivacija u likovnom stvaralaštvu očituje se kao spontan i radostan pristup djece radu, uvjetovano nagonom za aktivnošću kojom upoznaje svijet i samog sebe, a zatim potrebama razvoja motorike.

Kako smo mi potaknuli dječju znatiželju, interes, motivaciju:

- kroz pričanje o životu i stvaranju likovnih djela Vaska Lipovca,
- ponuđenim reprodukcijama njegovih djela,
- s dokumentarnim filmom „Valovi“ (<http://www.youtube.com/watch?v=bgEMkh2U4-k>),
- pomoću metode promatranja likovnih djela prof. dr. sc. Matijaža Duha.

Bogato estetsko materijalno okruženje na temu umjetnina Vaska Lipovca; vožnje bicikla, posjet biciklističkom klubu; potaknuli su interes i aktivnosti stvaralaštva, slobodu likovnog izražavanja, individualnost u izboru sadržaja i materijala, ali i timski rad djece u stvaranju i traženju kreativnih ideja.

Izjave djece

„Biciklisti su stričekи koji voze bicikl i utrkivaju se.“ (Ivan P., 6.5 god.),

„Bicikl voziš da ojačaš mišiće.“ (Leo M., 6.8 god.),

„Nije važno pobijediti, važno je sudjelovati.“ (Ivan E., 6.7 god.),

„Manje se umoriš ako ideš biciklom.“ (Leo M., 6.8 god.),

„Ako ne želiš da ti netko uzme bicikl staviš onaj lanac.“ (Ivan E., 6.7 god.)

„Ovi ispred su prava biciklijada, a ovi iza su plastelinska.“ (Viktorija K., 6.8 god.),

„Prvo ih je napravio s glinom, pa je ostavio preko noći da se osuši i u jutro ih je obojao.“ (Leon P., 6.7 god.),

„Stavili su ih tu da ljudi dođu, da bude zanimljivo.“ (Ivan P., 6.5 god.),

„Da bude kao da su pravi, da se zna da se vozi biciklijada.“ (Fabijan G., 6.10 god.),

„To je za ukras.“ (Lorena L., 7 god.).

„Ljepše se voziti bicikлом, auto ide brzo pa ne stigneš sve vidjeti.“ (Fabijan G., 6.10 god.),
„Bicikl parkiraš tamo gdje je ono okruglo i pričvršćeno za pod i nitko ga ne može uzeti.“ (Ivan E., 6.7 god.),
„Imaju naočale, a to su naočale za bicikl.“ (David K., 6.5 god.),
„Ima naočale da mu ne uđe mušica.“ (Ivan B., 6.8 god.),
„Mala djeca kad voze često padnu, onda im mama i tata stave pomoćne kotače.“ (Ivan E., 6.7 god.),
„Umjetnik voli bicikliste i voli se voziti na biciklu, zato je izradio tako puno biciklista.“ (Leon P., 6.7).

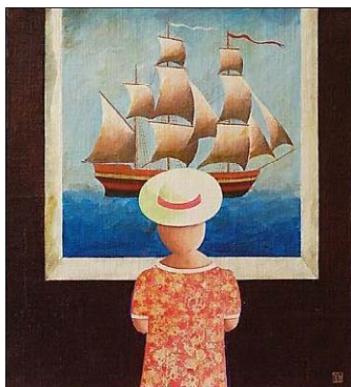
Tema: Brodovi

Tijekom aktivnosti djeci smo usmjeravali opažanja na djela umjetnika u cjelini, ali i na elemente koji sačinjavaju sliku: mornari, brodovi, kontrast boja, građenje likovnog rada, odnos topnih i hladnih boja, tonove boja. Dječju pažnju zaokupljala je boja, detalji i funkcija (brod). Postavljali smo im pitanja otvorenog tipa („Što vidiš?“, „I što još?“, „Kako brod plovi?“, „Zašto je mornar na slici?“, ...). Nakon toga pitanja su bila konkretnija, vezana za konstrukciju, pojavu boja, tonove. Uz verbalni izričaj pratili smo i neverbalne pokazatelje doživljaja umjetničkog djela (djeca su se čudila, izražavala iznenadenje, radost, smijeh i čuđenje). Oni su crtali i slikali ono što konkretno vide, ali više od toga - ono što su doživjela, upamtila i shvatila.

Putem razgovora smo pokretali interes djece za likovne aktivnosti, a nakon gledanja dokumentarnog filma aktivirali smo njihovo sjećanje na doživljaj. Pitali smo ih što su doživjeli, čuli i vidjeli, što se dogodilo, na koji način je Lipovac stvarao, što je koristio, s kakvim preprekama se susreo (izbor najadekvatnijeg materijala), što je prethodilo likovnom djelu (promišljanje, skiciranje, razgovori sa suradnicima kako će realizirati “Valove”). Pitanja smo skrenuli i na korištene materijale, tehnike, način stvaranja, boju, vrijeme koje je bilo potrebno za izradu. Izjave djece su bile sljedeće:

„Meni se najviše svidaju tople boje, a to su boje koje te podsjećaju na vatru, a hladne na hladnoću.“ (Ante M., 6,4 god.),
„Teško je biti umjetnik....ja kad gledam te slike čini mi se kao da sam na moru i plivam.“ (Roko R., 7,1 god.),
„Nije teško, ali je ružno biti umjetnik. Moj tata kaže da umjetnik mora umrijeti kako bi njegove slike postale dobre.“ (Lovre M., 6,4 god.),
„Ja volim slikati – osjećam se važan i kao pravi slikar, veselim se jer ako budem slikar biti ću na televiziji.“ (Noa R., 7 god.),
„Najviše je Vasko crtao brodove i more i mornare. Mornare je crtao jer je on iz Splita kao i ja, pa onda i ja volim crtati brodove.“ (Leonardo L., 7 god.),
„Ja kad vidim sliku gdje se njih dvoje gledaju i ljube kako mi srce kuca, a ne znam zašto.“ (Karmela M., 6,4 god.),
„Tužna sam kad vidim tu sliku, jer mi se čini da nisu sretni. Zakasnili su na brod i sad moraju čekati

drugi. “ (Matea B., 7 god.),

„Ova slika meni je najljepša. Brod je jako lijep, a ova teta razmišlja da bi se i ona vozila na brodu. Ona je ispratila svog muža i sad gleda brod kroz prozor kako bi vidjela što njezin muž na brodu radi, kako vozi brod i s kim razgovara.“ (Paola R., 6,6 god.)

„Baš je lijep ovaj brod, mali je jer je daleko. Dečko i cura se na ovoj slici oprštaju. Oni razgovaraju o tužnim stvarima jer muž ide na brod raditi pa će ona biti sama.“ (Ivan, 5,7 god.).

Djeca se stvaralački izražavaju onda kada im je data sloboda da budu ono što zaista jesu, da vide i misle na svoj način. Radoznalost je ono što pokreće djecu i dovodi ih do stvaralaštva. Ako je prirodni poriv za upoznavanjem svijeta otupljen, zadaća odgajatelja je da potakne radoznalost i interes djece za svijet koji ih okružuje. Djeca se ne rađaju s usađenim osjećajem za estetiku, stoga je velika odgovornost odraslih, u ovom slučaju nas – odgajatelja, da djeci omogućimo dodir sa umjetnošću, njegovom ljepotom, estetskim vrijednostima te doživljajem i razumijevanjem svijeta.

U planiranju i provođenju aktivnosti vodili smo se željom i nastojanjem da utječemo na cjelokupan razvoj djeteta. U tjelesnom i psihomotornom razvoju poticali smo sposobnost izvođenja preciznih pokreta, preciznost u nanošenju boje i popunjavanje plohe toplim i hladnim bojama, u radu s glinom razvijali smo finu motoriku prstića i šake. Na socio-emocionalnom području poticali smo samostalnost u radu, razvoj strpljivosti u zajedničkom radu te suradnju,

komunikaciju i dogovor među djecom, poticali smo maštovita rješenja. Poticanjem senzibiliteta za uočavanje detalja, uspoređivanje i prosuđivanje utjecali smo na spoznajni razvoj. Crtanjem i oslikavanjem djeca su otkrivala vlastiti doživljaj mora i valova. Komunikacijsko-stvaralački razvoj poticali smo slikanjem različitih motiva Vaska Lipovca prema vlastitom odabiru, razvijali smo sposobnosti izražavanja putem vizualne komunikacije i sposobnost razumijevanja umjetničkog djela. Razvijali smo sposobnost razumijevanja grafičkih postupaka, poticali aktivni stvaralački odnos, radoznalost, razvijali dječju maštovitost i kreativno mišljenje.

Fotografije dječjih radova

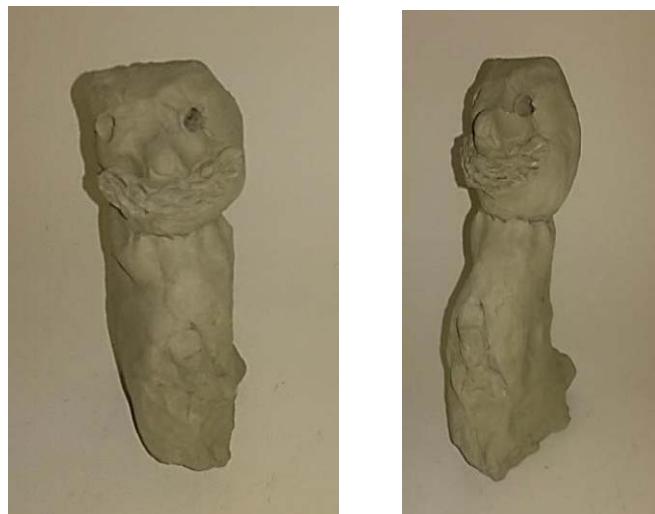
- *VASKO LIPOVAC – LIK (olovka)*

- *VASKO LIPOVAC - LIK (pastel)*

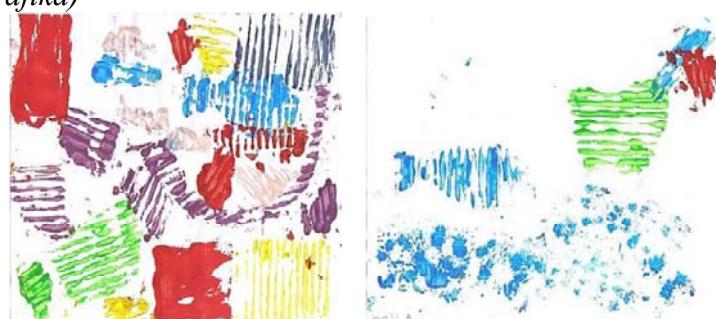
- *VASKO LIPOVAC - LIK (glina)*

- *VALOVI (tempera)*

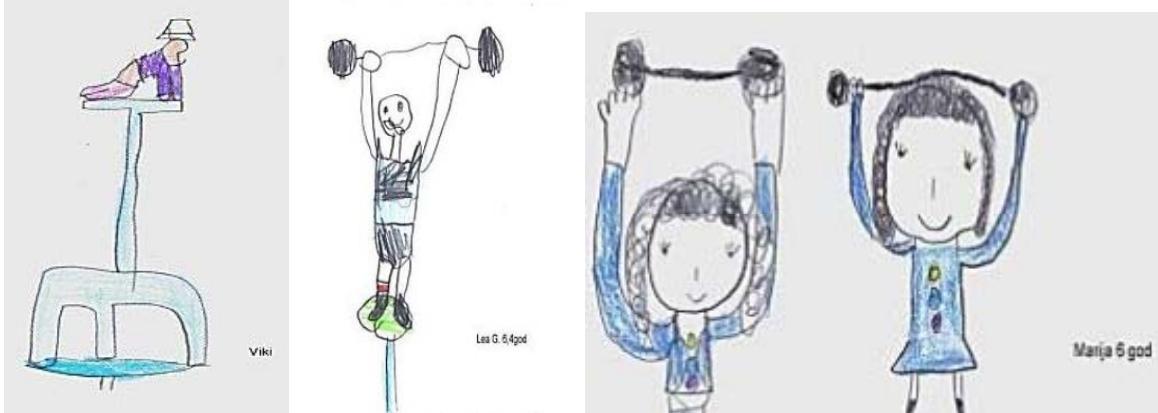
- *MORNARI (grafika)*

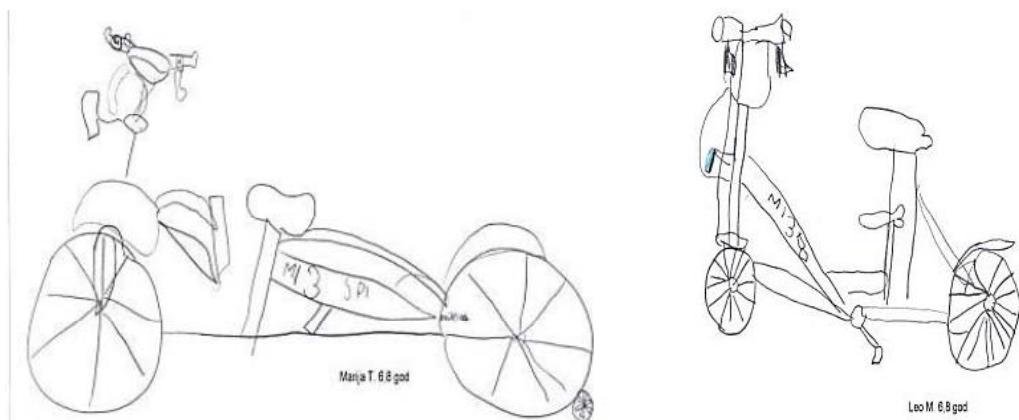
- *DIZAČI UTEGA (gratage)*

— *DIZAČI UTEGA (drvena bojica)*

— *BICIKLI (olovka)*

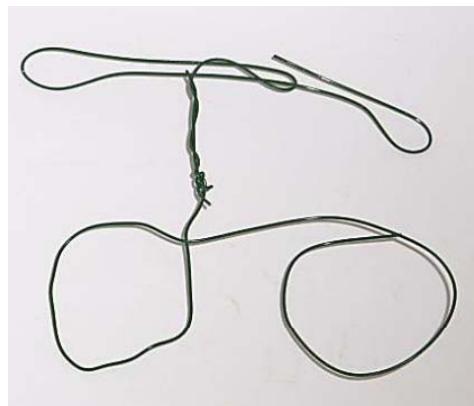
— *BICIKLIJADA (drvene bojice)*

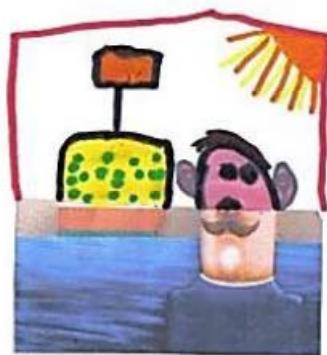
— *BICIKL (od žice)*

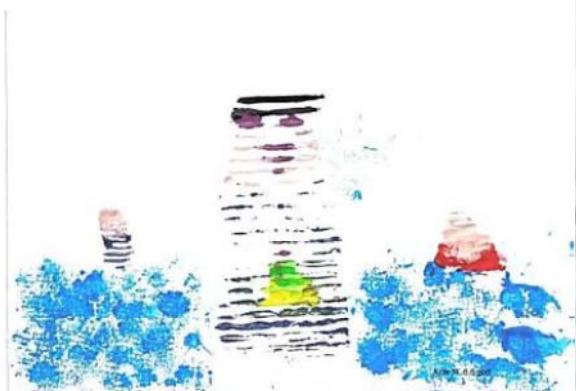
- *BICIKL (od kartona i žice)*

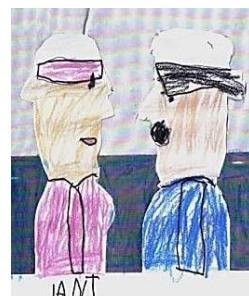
- *MORNARI I BRODOVI (pastel)*

- *MORNARI I BRODOVI (grafika)*

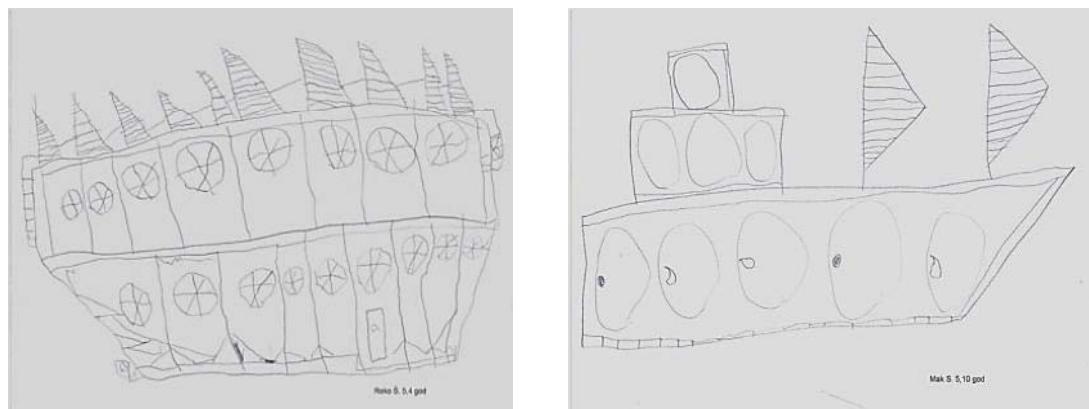
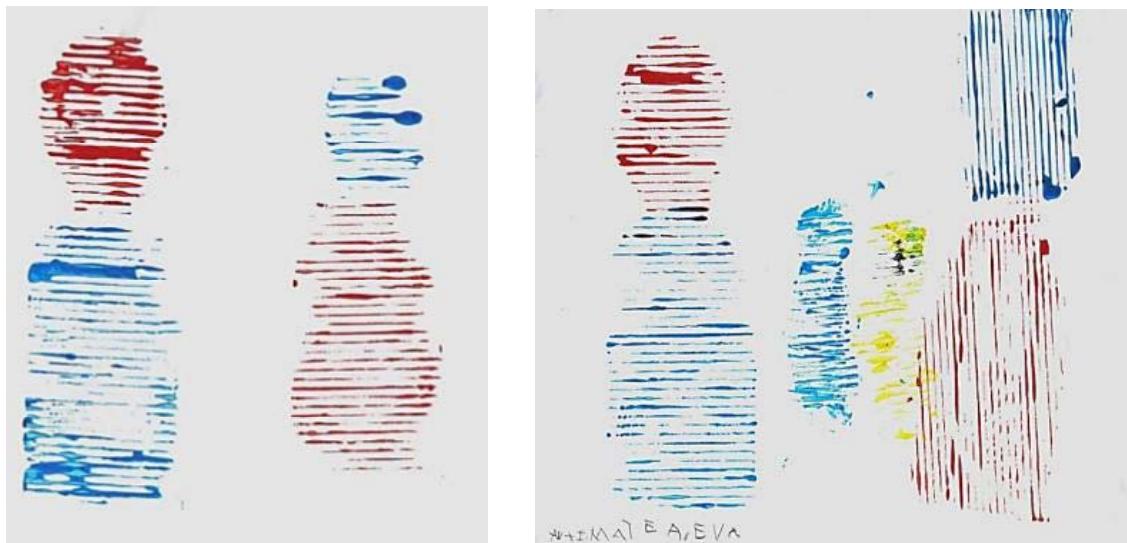
- *PAR (pastel)*

U planiranju, idejama te provođenju samog projekta sudjelovale su odgojiteljice iz nekoliko zagrebačkih vrtić, uključujući i naš vrtić. Povezivanje vrtića i odgojiteljica ojačalo je naše kompetencije te nam otvorile nove puteve za daljnju moguću suradnju i projekte.

Odgojiteljice koje su sudjelovale u projektu:

Snježana Fuks, Antonija Krčelić, Sonja Pavlović, Petra Sedlar, Maja Sertić, Antonija Sever, Ivana Souissi, Mirjana Slamar, Vesna Šarić, Ana Švogor Šipek

Literatura

Šimat Banov, I., (2001). *Vasko Lipovac – monografija*. Zagreb : Art studio Azinović.

Lipovac, V., *Erotika (likovna monografija)*. Zagreb : Profil International.

Dokumentarni film "Valovi"; Galerija Meštrović, Split (29.7. 2013.); producent, autor filma i izbor glazbe: Andro Krstulović Opara; snimatelj i montažer : Milan Latković , "x!x! kreativna agencija " (<http://www.youtube.com/watch?v=bgEMkh2U4-k>).

Pripremila: Ivana Souissi, odgojiteljica